

Деснокрила эшит. Самодивы: Самодива деснокрыла. Ч. 280.

Деспина (гр. Δέσποινα) имя. соб. жен.: Деспино, русо Деспино! Дали съ было кунъ Водень—, душо, на пазаръ. М. 471.

Десятечно произв. числ. ум. вдесятеро: Разпродадохъ си сичката стока съ добра цѣна, сир. придобихъ десятечно отъ колкото мыслихъ. Х II, 20.

Десятина с. ж. 1) десятина: Ако на една десятина (2,400 кв. стањжена) употребиме 40 малки кола съ торъ, то удобренето ще да биде незначително. З 247. 2) десятокъ: Близу при събраніе-то на жены-тѣ, събиратъ ся десятина-петнайсѧть момы, на кои-то свири единъ момъ съ гайдѫ, или съ каваль, а тѣ играютъ. Ч. 47. Абе! Найдене, ты до десятина пѫти пушки, и нищо не утрепа. ib. 202. Прѣди дестина години човѣкъ съглѣдаваше въ тія мѣста пусты ормане. Зк. 7. На всякий по-голѣмъ градъ ся намиратъ по нѣколко десятины или по сто училища. I 350. Трѣбувало да єди чоловѣкъ десятина дни. ib. 352. До дестина теслы. Рс. 25. Десятина дванадесетъ хубави класове отъ пшеницѫ. ib. 45. Ами я помысли ся за дѣда си Попа, кой-то отъ дома ти има да иде още на десятинѫ кѫща... та еще на десятинѫ мѣста по три (чаяши на ракѣ). Л. Д. 1869 р. 121. Сѫщѣ таково бѣ и у село Врътопъ до прѣди десятинѫ години. ib. 127. Ето таковы сѫ училища-та ни отъ десятинѫ години на сѣмъ у насть. ib. 165. Вода кара десятинѫ витла воденицѫ. ib. 187. Една врълина съ около десятинѫ прѣсти въ прѣчника дебелинѫ. ib. 206. Десятина хыляды домочадия. ib. 220. Нѣколко десятины малки планетки. ib. 1872 р. 110. Слѣдъ дѣсетина дни. ib. 179. Божемъ десятинѫ и повече пѫти. ib. 255. Отъ сто-тѣхъ душъ другары може само десятина душъ да врътятъ фабрикѫ-тѫ. ib. 1873 р. 227. А кой-то ще храни бубы само отъ десятина драма сѣмъ, той може да направи така. ib. 1874 р. 193. На растоянне десятина минути отъ тамъ. ib. 187 р. 131.

Десятнина с. ж. десятина (*подать натурою; opp. въ брой*): Спахни—умножили всяко давание, и карали селцы да имъ работятъ бесплатно, и зѣмали, вмѣсто на десять, на трьи одно и проч. Пк. 42. Десятнина, т. е., на десять одно отъ сичкы земны производы, по турски Ашаръ. ib. 43.

Десять числ. кол. десять: Десять пѫти ся мѫчи да запали огнь-тъ, и десятътѣхъ пѫти го угаси дъждъ-тъ. РА. 142. И тѣй си развиди лицата нарѣдъ до една, отъ които десетътѣхъ бѣха жены и десять имаше арапи. Х. I, 11. Сега ся испълниха десятътѣ години. ib. 53. Десет крави ялови. Д. 25, 15. Фтора ношъ предъ петливу